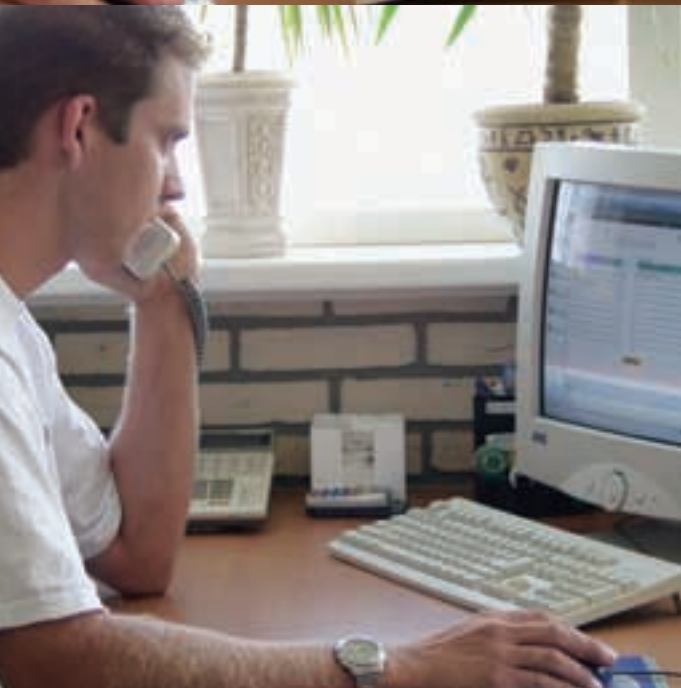

Bedrijfsvergelijking is meer dan get

Door de opkomst van telersverenigingen is de uitwisseling van gegevens tussen telers van een bepaald product sterk afgenomen. Er worden nog wel gegevens binnen de verenigingen uitgewisseld, maar het naast elkaar zetten van resultaten tussen "vreemden" komt veel minder voor. Toch is het vergelijken van de bedrijfsresultaten in groepen een uitstekend middel om tot betere resultaten te komen.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Momenteel vergelijken volgens Pieter 't Hart van Groeinet enkele honderden bedrijven hun gegevens met Groeinet-Bedrijfsvergelijking of Groeinet-Gasver-

gelijking. Daarnaast zijn er nog een aantal groepen, die hun gegevens via een bedrijfsadviseur of hun accountant naast elkaar zetten en ze gezamenlijk bespre-

RICHARD VAN DER LANS:

'Het verzamelen van gegevens kost tijd, maar dat verdienen we ruimschoots terug.'

Van der Arend Roses neemt deel aan twee groepen bedrijfsvergelijking. Een groep (Grand Prix-telers) komt 4-wekelijks bij elkaar, de andere groep (rozen telers) een keer per kwartaal.

In de Grand Prix groep worden vooral de periode gegevens zoals arbeid, productie, opbrengsten, klimaat, bemesting, gewasbescherming en dergelijke behandeld. De andere groep bespreekt behalve de 'cijfers' ook de hoofdlijnen zoals beleid, rassen, teeltsystemen, bedrijfsopzet, energiebeleid en de bedrijfskosten. De groepsbijeenkomsten worden geleid door een van de deelnemers.

De gegevens worden verzameld en bewerkt door de bedrijfsleiders. Eén van hen is Richard van de Lans. Hij verzamelt de gegevens over arbeid, klimaat en de opbrengsten. De arbeidsgegevens en productiegegevens worden via de AMS-urenregistratie verzameld. Deze gegevens worden door hem elke vier weken handmatig ingevoerd en overgezonden naar Groeinet. Iedere deelnemer stuurt de gegevens binnen 14 dagen na afloop van een periode in.

CONFRONTEREN

De periode groep komt iedere vier weken bij elkaar, nadat een of meerdere bedrijven zijn bezocht. Daarna worden de gegevens besproken. In deze bijeenkomsten worden vooral de extremen besproken.

De meerwaarde van deze besprekingen ligt volgens Van der Lans vooral in het feit dat je iedere keer weer geconfronteerd wordt met je eigen gegevens en die van de andere bedrijven. Op deze manier komen ook bepaalde gewoontes, die er in de loop der jaren zijn ingeslopen, boven water.

"Ook krijg je een ander beeld van je eigen gewas, positief of negatief. Zo heb ik de manier van bestrijden aangepast, is de dosering veranderd en is de bemesting aangepast. Daarmee is de efficiency verhoogd.

Ook zien wij dat de extra arbeid voor de gewasverzorging goed is besteed. De jonge scheuten staan daardoor altijd vol in het licht voor een optimale groei. Ik ben dan ook van mening dat de tijd die besteed wordt aan het verzamelen en het bespreken van de gegevens ruimschoots wordt terugverdiend door bewuster gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, door een betere ziektebestrijding, een betere bemesting, minder arbeid en hogere opbrengsten en verlaging van kosten."

allen naast elkaar zetten

ken. In totaal gaat het zeker om 500 bedrijven.

Vele manieren van vergelijken

De bedrijven die hun gegevens met Groeinet vergelijken doen dat op verschillende manieren en op verschillende niveaus. Sommige groepen vergelijken alles (bedrijfsvergelijking), anderen slechts een beperkt aantal gegevens zoals teelt (klimaat, zetting, gasverbruik en plantkenmerken), arbeid (uren en normtijden), opbrengst, gasverbruik (per uur) of milieu (gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen).

De gegevens worden door de deelnemers zelf dagelijks, meestal wekelijks en incidenteel periodiek in de module ingevoerd (arbeid, zetting, plantkenmerken, gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen) of via een automatische koppeling (gasmeter, klimaatcomputer of afzetorganisatie) doorgesluisd.

Via het vergelijkingsstelsel van Groeinet worden de gegevens via overzichten aan de deelnemers gepresenteerd. De overzichten worden periodiek (veelal wekelijks of 4-wekelijks) binnen de (excursie)groepen besproken. De meeste groepen hebben een coördinator (teler of adviseur) die de groep begeleidt bij deze bijeenkomsten.

Meer uitwisseling

Door de opkomst van de telersverenigingen is de uitwisseling van gegevens tussen de bedrijven sterk afgenomen. Omdat de behoefte aan informatie weer groeit, worden nieuwe pogingen ondernomen tot een beperkte uitwisseling van informatie. Zo worden de gegevens van een aantal klanten van accountantsbureaus met hetzelfde gewas naast elkaar gezet. Ook Groeinet heeft iets vergelijkbaars georganiseerd. Telers van eenzelfde gewas worden ingedeeld in zaaidatumgroepen en op die manier met elkaar vergeleken. Hierdoor kan men ook informatie uit andere groepen verkrijgen. Dat geeft een meerwaarde aan de gegevens en de daaruit gemaakte overzichten.

Praktijkvoorbeeld

Om aan te geven welke gegevens worden vergeleken onderstaand drie uittreksels uit een periode-overzicht.

1. ARBID IN PERIODE 1									
	Bedrijfsnummer								
	1	2	3	4	5	6	7	8	Gemiddeld
Oogsten min/100	9.2	10.4	9.5	7.4	17.3	9.5	7.6	5.6	9.6
Planten min/100	2.2	2	2.3	2.5	1.9	2.7	1.6	2.2	2.2
Opruimen min/100	18.4	15.9	15.5		34.2	4.4	8.6	0.2	13.9
Plantklaar min/100	8.4	15.3	5.6	25.1	84.2	3.7	10	15	21

2. CUMULATIEVE OPBRENGST									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Gemiddeld
Productie in kg/m ²	18.48	18.24	19.72	19.84	15.23	19.16	18.65	18.88	18.47
Opbrengst per m ²	25.11	25.90	25.58	27.18	19.96	23.25	25.21	25.47	24.96
Prijs per kg	1.36	1.42	1.30	1.37	1.31	1.21	1.35	1.35	1.35

3. CUMULATIEVE ARBEID									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Gemiddeld
Oogsten uren/ha	503	527	440	338	403	475	276	273	404
Gewasbesch uren/ha	19.7	13.2	17.3	13.7	8	14.7	12	36.9	17
Totaal arbeid uren/ha	785	1059	841	945	748	812	522	742	806
Arbeid min/100 tak	14.4	20.9	18.1	20.6	32	16.2	14.4	15.1	19

In [deel 1](#) zien we dat er grote verschillen voorkomen bij de benodigde oogstarbeid. Aan de hand van deze resultaten is bijvoorbeeld na te gaan of het zinvol is te investeren in een afsnijmachine. Ook bij de overige bewerkingen komen grote verschillen tussen de deelnemers voor.

In [deel 2](#) staan de cumulatieve resultaten van de productie. Bij de productie wijkt bedrijf 5 duidelijk af van de overige deelnemers. Het is belangrijk na te gaan wanneer en waardoor dit verschil is ontstaan.

Uit [deel 3](#) blijkt dat bij de cumulatieve arbeid eveneens grote verschillen tussen de bedrijven voor komen. Dergelijke uitkomsten nodigen uit tot een diepgaande analyse van de verschillen. Waardoor, wanneer en hoe zijn deze ontstaan? Wat kunnen we ervan leren en hoe zijn de verschillen te verkleinen.

Samenvatting

Om de juiste beslissingen te nemen is het noodzakelijk dat men over de juiste gegevens beschikt. Deze kan een teler uit de Kwantitatieve Informatie halen, die door het Praktijkonderzoek wordt gepubliceerd. Dit betreft echter de gegevens van een gemiddelde bedrijf. Daarom is het veel beter over bedrijfseigen informatie te beschikken. Dat betekent dus zelf gegevens verzamelen. Dan kan een teler een op de eigen situatie afgestemde afweging maken. Om verbeteringen aan te brengen in de organisatie moet een teler eerst weten waar hij staat. Daarna kan doelgericht worden gewerkt aan de verbetering van de zwakke punten.